I чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... — Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. No. 236. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 20 CENTS СУБОТА, 28-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1974 Ч. 236. VOL. LXXXI.

ПОМЕР ЮРІЙ КОНОНІВ, УЧАСНИК ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ, ВИДАТНИЙ АКТОР І ГРОМАДЯНИН

В п'ятницю, 27-го грудня рано, як це число „Свободи" здавалось до друку на пресі, наспіла з Ірвінгтону сумна вістка, що цієї ж п'ятниці рано там помер нагло на удар серця на 77-му році життя св. п. Юрій Кононів, сотник Армії УНР та активний учасник Визвольних Змагань ,видатний актор українських театрів та заслужений громадянин. Був членом Об'єднання Мистців Української Сцени та головою видання зданої вже до друку у в-ві „Свобода" великої двотомової книги „Український Театр". Був головою Відділу ООЧСУ в Нюарку та від 1951-го року членом УНСоюзу у 371-му Відділі. Осиротив дружину Іванну та велику Українську Громаду, зокрема товаришів зброї та колеґ з українського театру. Часу похоронів ще не встановлено.

Українські професори виступають на з'їзді славістів Америки і Канади в Ню Йорку

Ню Йорк. — Від п'ятниці 27 до неділі 29 грудня ц. р. включно відбувається тут у Статлер Гілтон готелі при 7-ій евеню З'їзд Американської Асоціяції викладачів слов'янських та інших східньоевропейських мов. Між американськими й канадськими доповідачами виступатимуть також українські науковці з різних високих шкіл ЗСА й Канади.

На сесії в суботу 28 ц. м., на якій головуватиме проф. Володимир Т. Жила з Тексаського університету, доповідатиме д-р Наталя Пазуняк, професор Пенсилвенського університету у Філядельфії, про „Апостола", надрукованого у Львові у 1574 р., заторкуючи проблему перших друків в Україні, як теж вищість того львівського видання від видання московського. Українська тематика буде також в доповідях деяких неукраїнських професорів. Д-р Вендел М. Ейкок з Тексаського університету матиме доповідь про „Причинок Лесі Українки до традиції Дон Хуана", при тому доказуватиме, що не Бернард Шо, а Леся Українка мала правду, що легенда про Дон Хуана не перестала бути актуальною. Третю доповідь з ділянки української літератури виголосить д-р Ляриса Онишкевич з Ратґерського університету на тему: „Елементи екзистенціонального шукання і музики в „Патетичній Сонаті" Миколи Куліша: конфлікт людини, яка хоче служити громаді й стверджує абсурдність довкільного світу. Будуть теж доповіді із сербохорватської та латинської літератури, які можуть бути цікавими особливо українському слухачеві.

Проф. О. Сулима-Бойко вдвідала Америку

Джерзі Сиiі (Л.В.) — 17-го грудня редакцію „Свободи" відвідала гостя з Европи проф. Олександра Сулима-Бойко і поділилася з редакторами своїми враженнями з часу її три-тижневого побуту в Америці.

Проф. С.-Бойко виступала в Клівленді, Торонті, Оттаві й Філядельфії з рефератами: „Куліш і Сковорода" та „90-річчя українського жіночого руху" як також з читанням власних поетичних творів. Ці зустрічі з українським громадянством проходили під протекторатом Наукового Т-ва ім. Шевченка, Української Американської Асоціяції Університетських Професорів СФУЖО,СУА та в Оттаві — Славістичного Відділу Оттавського університету.

Проф. Сулима - Бойко літературознавець, автор джерельних розвідок з літератури, а також поетка і письменниця. Збірка її новель „З потоку життя" появилася у В-ві „Логос" в 1963 р., а дві збірки поезій — „З блакиті неба" (1959) і „Скорботи душі" під псевдонімом Іванни Чорнобривець були надруковані у В-ві „Шлях Перемоги".

З більших наукових праць проф. Сулима - Бойко видала окремою книжкою в серії Наукових Записок при УТГІ твір „Куліш і Квітка — основоположники української новелі". В серії видань УТГІ були друковані і ряд її інших літературознавчих праць. На публікацію чекають також її твори: „Сковорода в творчості Куліша", „Леся Українка і Гофманталь", „Самійленкова сатира", й „Агатангел Кримський".

Як ідеолог українського жіночого руху, член Управи СФУЖО і почесний член та колишня голова ОУЖ Німеччини, О. Сулима-Борко друкувалася на сторінках численних жіночих періодиків, писала серію еляборатів для канадського СіБіСі про становище української жінки на рідних землях, багато дослідних праць для численних міжнардоних жіночих Конґресів.

Відвідавши редакцію „Свободи" в товаристві п-і Стефанії Букшованої, проф. С.-Бойко висловила захоплення „осягами української громади в Америці, зокрема молоддю" та додала: „я клоню голову з пошани за те ставлення до крайових справ, яке молодь виявляє".

Проф. О. Сулима - Бойко, разом з її чоловіком проф. д-ром Юрієм Бойком, проживає постійно в Мюнхені, де вона працює професором із званням доцента в Українському Технічно - Господарському Інституті.

Вотерґейтська судова розправа добігає кінця

Вашинґтон. — У четвер, 26 грудня, адвокат Джона Ерліхмана, колишнього головного дорадника Білого Дому для внутрішніх справ, заявив лаві присяжних, що Ерліхман був „льояльним слугою", якого калишній президент Ніксон хотів „пожертвувати", щоб рятувати самого себе. Ця заява Ерліхманового адвоката Вілліяма Фрейтеса була частиною заключних підсумків оборони на судовій розправі проти 5-ох колишніх дорадників колишнього президента Ніксона, яким закидається причетність до спроб затаїти Вотерґейтську аферу. Крім Ерліхмана під судом, який добігає кінця, є також колишні: генеральний прокуратор Джон Мічелл, шеф персоналу Білого Дому Г. Р. Галдеман, асистент генерального прокуратора Роберт Мардіян і Кеннет Паркінсон, правний дорадник Комітету для перевибору Президента. Суддя Джон Сіріка заявив, що в п'ятницю, 27 грудня, правдоподібно закінчить підсумовування своєї оборони адвокат Паркінсон і того самого дня прокуратура матиме змогу відповісти на заключні заяви адвокатів обвинувачених.

УККА ЗАКЛИКАЄ ДО ДАЛЬШОЇ АКЦІЇ В ОБОРОНІ МОРОЗА, ПІДДЕРЖУЄ ЗУСИЛЛЯ МОЛОДІ

Ню Йорк. — З Канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки інформують, що Екзекутива УККА, згідно з однодушним рішенням та рекомендацією Ради Директорів під час нарад 14 грудня ц. р., продовжуватиме заходи в обороні ув'язнених і тортурованих в Совєтському Союзі Валентина Мороза, Леоніда Плюща та всіх інших політичних жертв народовбивчого совєтського режиму та закликає до продовжування цієї акції всі свої Відділи та складові центральні і місцеві організації.

Екзекутива УККА зокрема закликає свої Відділи до всебічної піддержки протестної акції у Вашинґтоні, яку плянує Комітет Оборони Валентина Мороза з осідком в столиці Америки. Згідно з повідомленням цього Комітету, у вівторок 31-го грудня 1974 р. вечором відбудеться перед совєтською амбасадою у Вашинґтоні жалібна маніфестація-протест зі свічками. Збірка на маніфестацію почнеться о год. 7:30 ввечорі біля совєтської амбасади.

Комітет Оборони Валентина Мороза, який веде пожвавлену діяльність між американськими сенаторами й конґресменами та члени якого перевели протестну голодівку в липні ц. р., співпрацює з Комітетом УККА для розгляду сучасного стану та прав людини в Україні під проводом проф. Богдана Гнатюка.

Екзекутива УККА, одобрюючи ініціятиву Комітету Оборони Валентина Мороза, закликає українське громадянство у Вашинґтоні та околиці взяти якнайчисленнішу участь у жалобній маніфестації у вівторок 31-го грудня ц. р .не тільки для піддержки почину Комітету, але також для заманіфестування перед американським народом, що в обороні Мороза, Л. Плюща та інших жертв окупаційного комуно-московського режиму стоїть все зорганізоване українське суспільство в Америці.

Представники Відділу УККА в Чикаґо інтервеніювали у Вашинґтоні в справі Мороза

Д-р Мирон Куропась, конґ. Френк Аннунсіо та д-р Куляс перед Капітолем у Вашинґтоні.

Ню Йорк., Н. Й. (УККА). — В дні 11-го зрудня 1974 р. д-р Юліян Куляс, голова новозаснованого Відділу УККА в Чикаґо, та д-р Мирон Куропась, заступник голови Відділу, відвідали ряд американських конґресменів та одного сенатора, яким вони передали петиції з 5000 підписами з проханням інтервеніювати у президента Форда в справі американських заходів для звільнення Валентина Мороза та Леоніда Плюща .Обох представників прийняли сен. Адлей Е. Стівенсон III та конґресмени Кардис Калінс, Френк Аннунсіо, Едвард Дж. Дервінський, Даніель Ростенковський, Филип М .Крейн. Відвідини у сен. Чарлса Персі відбулися раніше в його бюрі в Чикаґо.

Предсавники УККА одержали запевнення, що ці законодавці вповні піддержать петиції українців Чикаґо у справі Мороза й Плюща. Конґресменка Калінс під час відвідин телефонувала до Державного департаменту, прохаючи негайної інтервенції в справі українських політичних в'язнів.

В розмовах пп. Куляс і Куропась порушили справи переслідування українських діячів культури та закон Джексона-Віника у справі еміґрації з СССР. Законодавці запевнили, що угода між Америкою і СССР включає всіх громадян Совєтського Союзу, а не тільки жидів .Вони також просили представників Відділу УККА подавати прізвища тих українців в Україні, які хотіли б еміґрувати до Америки.

Пп. Куляс та Куропась запросили сенатора Стівенсона та п'ятьох конґресменів взяти участь у відзначенні 22 січня в Чикаґо та внести відповідну заяву в Конґресі з приводу цього всеукраїнського свята.

Популярність президента Форда зменшилася

Принстон, Н.Дж. — Опитування, переведене Інститутом Ґаллупа між 6-им і 9-им грудня виявило, що популярність президента Джералда Форда впала до найнижчого рівня відколи він перебрав президентуру 5 місяців тому. Із запитаних осіб 42 відсотки. заявили, що схвалюють діяльність президента Форда, 41 відсоток сказали, що він не виконує своїх обов'язків задовільно, а 17 відсотків із запитаних заявили, що не мають жадної опінії в цій справі. Інститут Ґаллупа твердив, що погіршення економічної ситуації головним чином спричинило це зменшення популярности Президента.

„ФРІДОМ ГАВЗ" ЗАРАХОВУЄ СССР ДО НАЙБІЛЬШ ІМПЕРІЯЛІСТИЧНИХ ДЕРЖАВ СВІТУ

Ню Йорк. — Неприбуткова організація „Фрідом Гавз", метою якої є „скріплення вільних суспільств", оприлюднила свій 23-ій річний звіт про стан політичних і людських прав у майже всіх країнах світу. Цього року ця організація вперше розглядала „новий колоніялізм", беручи до уваги трактування національних, культурних і релігійних меншин, які нараховують один мільйон або більше. В цьому контексті Совєтський Союз й Індія зараховані до „найбільш імперіялістичних країн сьогоднішнього світу", з огляду на дуже низький рівень самовизначення, що його ці держави дають своїм меншинам.

Щодо трактування меншин іншими країнами, „Фрідам Гавз"' твердить, що дуже високу стопу політичної рівноправности мають бербери в Альжирії, квебекські французи у Канаді та бретонці у Франції. Крім Совєтського Союзу та Індії, дуже мало прав дають меншинам комуністичний Китай, Південна Африка та Бірма.

В загальному цей звіт „Фрідом Гавзу" поділив країни світу на три категорії: вільні, частинно вільні та невільні, залежно від рівня політичних і людських прав. До категорії „вільних" зараховано 59 країн, в яких проживає 35 відсотків населення світу. До „частинно вільних" належать 84 держави із 23-ма відсотками населення, а до „невільних" звіт „Фрідом Гавзу" включив 66 країн і територій, в яких живе 42 відсотки населення світу. Ця організація заявила, що її досліди вказують, що цього року зменшився рівень політичних і людських прав для 85 мільйонів людей, які проживають у 7-ох країнах. Від минулого року Арґентина, Кипр і Малайзія втратили статус „вільних" і тепер зачисляються до „частинно вільних". Болівія, Етіопія і Ґуяна тепер зараховані до „невільних", а минулого року вважалися „частинно вільними". У Перу також були обмежені політичні і людські права, але ця держава надалі залишилася в категорії „частинно вільних". Згідно із звітом „Фрідом Гавз", тільки одна Греція змінила свій статус із „частинно вільної" до „вільної", а Еспанія, Єгипет, Лі-берія та Ґана перенесені із категорії „невільних" до „частинно вільних".

В Україні продовжуються смертні засуди „коляборантів"

Київ. — „Правда України" принесла вістку, що в неподаному ближче місті в Україні відбувся суд, на якому засудили на смерть через розстріл Ф. Капітулу за „зраду" в ході „коляборації" під час німецької окупації в останній світовій війні. Двох інших підсудних, З. Карпача і С. Гусія засудили на 10 до 15 років каторги. Хоча Друга світова війна скінчилася понад 29 років тому, совєтські власті все ще ганяються за „коляборантами", при чому, відомо, за „зраду і співпрацю з німцями" засилали до каценів навіть жінок на селі, які за харчі випрали білизну німецькому воякові.

Твори Якова Гніздовського на виставці у Пекіні

Вашинґтон. — З Вашинґтону інформують, що Інформаційна Служба (представництво ЗСА) в комуністичному Китаю, влаштовуючи в Пекінгу виставку американського ґрафічного мистецтва, включила до неї також деякі мистецькі твори відомого нашого мистця Якова Гніздовського, а саме „Череда овець", „Флямінґо" і „Кучерява вівця".У згаданій виставці, яка відбувається в приміщенні американського представництва, є заступлених 12 американських артистів.

Верховна Рада СССР закінчила працю, схвалила усі урядові пропозиції

Москва. — В п'ятницю 20-го грудня, Верховна Рада СССР, яка засідала в Москві на протязі чотирьох днів, схвалила усі урядові пропозиції, головно державний бюджет СССР на 1975 рік. Сесія Верховної Ради розглянула також державний плян на наступний рік. „Депутати з задоволенням відзначили — інформує „Радянська Україна" з 21-го грудня, — що за чотири роки п'ятирічки забезпечено динамічний розвиток народного господарства, зроблено великий крок уперед у створенні матеріяльно технічної бази комунізму". Кілька рядків нижче ця ж таки газета, продовжуючи інформацію, пише: „Державний плян завершеного року остаточно формує підсумки п'ятирічки. Не зважаючи на напруженість його завдань, їх слід розглядати як мінімальні. Можна і треба боротися за перевиконання наміченого".

Тієї ж п'ятниці, 20 грудня, відбулось у великому Кремлівському палаці спільне засідання Ради Союзу і Ради Національностей в приявності генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва і членів ЦК. На цьому ж засіданні із заключним словом у питанні про державний плян розвитку народного господарства виступив заступник голови ради міністрів СССР, голова держпляну М. К. Байбаков. Він зокрема признався до недоліків в легкій промисловості, яка „набагато відстає" і тим самим занедбує постачання товарів широкого запотребування. „На Сесії були висловлені критичні зауваження з приводу низької якості деяких видів продукції, сказав Байбаков. Міністерства, відомства і ради міністрів союзних республік питання підвищення якості продукції повинні вважати найважливішим завданням у своїй повсякденній роботі" — інформує радянська Україна".

Представлений міністром фінансів В. Ф. Гарбузовим проєкт бюджету на 1975 р. був прийняти одноголосно і тим самим затверджений. Бюджет передбачає 208,598,-531 по стороні приходів і 208.410,750 карбованців по стороні розходів. З тієї суми призначено 102.630,255 на народне господарство, важку й легку промисловість, будівельну індустрію, транспорт та ін.; на соціяльно-культурні заходи — 76.822,142 карбованців; на оборону країни — 17.430,000 і „на підвищення добробуту радянського народу в наступному році" — 21.459,000, а також 1.000-000 карбованців на зворот і „погашення облігацій державних позичок" за рік 1957.

КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ ГНАТЮКА І МИРОШНИЧЕНКО ПРИНЕСЛО ДЕФІЦИТ — ІМПРЕСАРІО ВИМАГАЄ ВІД УРЯДУ ВІДШКОДУВАННЯ

Михайло Музак, концертовий імпресаріо, який спровадив з Києва на турне по Канаді оперових співаків баритона Дмитра Гнатюка і сопрано Євгенію Мирошниченко, зголосив до канадського уряду просьбу на повернення йому грошової втрати, яку він має в наслідок провалу тих концертів, спричиненого бойкотовою акцією канадських українців — повідомляє „Новоє Русскоє Слово". За тією газетною вісткою, квитки на концерт у Торонто були вже випродані і був плян повторити той концерт, але виявилося, що в наслідок агітації українців, які протестували проти переслідування Валентина Мороза, вже на першому концерті заля світила пусткою. Названий часопис подає факти, як канадські українці демонстрували у зв'язку з приїздом тих двоїх мистців проти совєтських переслідувань в Україні: у Вінніпеґу, Оттаві, Монтреалі, Гамілтоні, Ванкувері, Саскатуні — скрізь відбулися українські демонстрації, які пошкодили тим концертам. Михайло Музак уважає, що тому, що запляновані концерти відбувалися у програмі канадсько-совєтського культурного обміну, то канадський уряд повинен звернути йому 20,000 дол. У тому самому часі виїхав був з Канади до СССР канадський піяніст Оскар Пітерсен, але вернувся, не закінчивши турне — у протесті проти шикан, що їх зазнавав від різних совєтських властей. Він не знав, чому роблять йому такі труднощі і прикрощі, — тепер він зрозумів, що це була „пімста" і „відплата" за дії канадських українців — твердить „Новоє Русскоє Слово".

Совєти запустили в космос нову дослідну лябораторію

Москва. — Совєтський Союз запустив в космос нову дослідну лябораторію — повідомлено офіційно, не подавши ніяких ближчих даних щодо місця, де це сталося, та щодо розмірів того космічного корабля. Подано тільки, що дослідний космічний корабель „Салют 4" летить у віддалі 137 до 169 миль від Землі під кутом 51.6 ступнів. „Салют 3" перебував у космічному просторі впродовж трьох місяців та відбув 2,950 оборотів довкола Землі. Він повернувся на Землю в червні ц. р. Водночас повідомлено, що запущено у космічний обшир 700-ий космічний корабель без людської залоги. Припускають, що Совєти будуть старатися перевести з „Салютом 4" новий експеримент щодо злуки у космосі з іншим космічним кораблем. Згідно з прийнятим в СССР звичаєм, про випущення „Салюту 4" повідомлено щойно після доконаного факту. З початком грудня ц. р. „Союз 16" перебував у космосі впродовж 6-ох днів: припускають, що це була підготова до заплянованої на липень наступного року спільного американсько - совєтського космічного експерименту. Американська космічна лябораторія „Скайлеб 3" побила в минулому році рекорд перебування у сферичному просторі, бо кружляла впродовж 84-ох днів.

Зменшилися вигляди на замирення на Близькому Сході

Каїро. — До Москви виїде делеґація високих єгипетських урядовців на чолі з міністром закордонних справ Ізмаїлем Фамі та новопризначеним головним командувачем єгипетських збройних сил, генералом Мохаммедом Абдель- Ґамі ель-Ґамасі. До тієї делеґації мали включити також міністрів торгівлі і військового виряду. Виїзд тієї делеґації до Москви коментатори з'ясовують, як видимий знак покращання єгипетсько-совєтських взаємин, тим паче, що заповіджено недалекий приїзд до Каїро Леоніда Брежнєва. Ті вістки про відновлену совєтсько-єгипетську приязнь, безпосереднім вислідом якої мають бути поновлені совєтські достави різнородної зброї для Єгипту ,сполучені також вістками про поменшені шанси замирення між Ізраїлем та його арабськими сусідами.Становище Ізраїлю і Єгипту щодо дальшого етапу на шляху до замирення дуже далеке одне від одного, — Ізраїль не хоче дальше відтягнути свої війська на Синайському півострові поки Єгипет не зробить примирливих заяв політичного характеру, чого знову Єгипет не хоче зробити. Остання закулісова посередницька мирова спроба державного секретаря Кіссінджера буцімто була невдачна з уваги на непоступливе становище Ізраїлю і Єгипту.

НАРОДНИЙ ФОНД УККА

ЦЬОГОРІЧНА МЕТА	$ 100,000
ДОСІ ЗІБРАНО	$ 82,000
ПОТРІБНО ЩЕ	$ 18,000

У четвер, 26-го грудня, до Народного Фонду УККА вплинуло дальших 1,500 дол., збільшуючи загальні впливи до цього Фонду в цьому році до 82,000 дол. Тим самим, для досягнення цьогорічної 100-тисячної мети цього Фонду потрібно ще 18,000 дол.

Із більших сум в останньому дні, вплинули: 300 дол. з Відділу УККА Пассейк-Кліфтон (голова Роман Шраменко, референт Фонду Степан Покора), який тим самим збільшив свій цьогорічний вклад до 1,500 дол., та з Відділу УККА в Бруклині (голова Богдан Карас, референти Фонду пані Ярослава Зарицька, д-р О. Саноцький та І. Макар) — 200 дол. Індивідуально більші пожертви надіслали: д-р Степан і мґр Марія Гик з Ілліной — 200 дол. та М. Копач з Ню Джерзі — 150 дол. Збіркова акція продовжується.

Національний Даток і пожертви до УНФонду посилати на адресу:

Ukrainian Congress Committee of America
302-304 W. 13th St.
New York, N. Y. 10014

Усі пожертви на Фонд УККА звільнені від оподаткування.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Громада показала свою силу

Справа відношення широкої української громади Америки і Канади до недавніх концертових турне найвидатніших київських артистів Белли Руденко та Євгенії Мірошниченко і Дмитра Гнатюка, конкретніше — бойкот їхніх концертів великою частиною українців, скерованих не проти цих великих артистів, але подуманий як протест проти знущання і переслідування совєтським режимом інших українських культурних діячів, має тепер свій багатомовний відгомін у домаганні канадського імпресаріо Мірошниченко і Гнатюка, щоб уряд Канади повернув йому спричинені українським бойкотом великі фінансові втрати на тому турне, яке відбувалося в рямках канадсько - совєтського культобміну.

Крім власних українських інформацій про повний провал, не тільки фінансовий, але й моральний, згаданих концертових турне по Америці і Канаді, цим разом про нього заговорили й американські та канадські газети, радіо і телебачення і тепер цей провал потверджує посередньо, через скаргу канадського імпресаріо, також і совєтська сторона.

Подія не має прецеденту. Досі совєтська пропаганда визнавала за українців в Америці і Канаді тільки зведену практично майже до нуля своєю кількістю і до повного нуля своєю активністю, впливом і значенням, групу „прогресистів", лаючи всіх інших „зрадниками", „запроданцями" та подібними „недобитками", з якими немає найменшої потреби рахуватися.

Цим разом громада сказала своє слово і показала свою силу, якої не можна легковажити без власної шкоди і втрати. І це сталося в обставинах, як справа ще далеко не була точно з'ясована і як прямо не було часу повести акцію на найширшу не тільки українську, але й американську та канадську скалю. Це повинно стати великою заохотою для всієї громади для дальших подібних акцій, очевидно не припадкових і необдуманих чи зайвих, але конечних і плянованих.

Добру нагоду до таких власне акцій дають не так домовлення ЗСА і Канади із СССР щодо культурного обміну, як головно їхні торговельні взаємини. Правда, Конґрес ЗСА вже схвалив і президент Форд підписав закон, що ним признається Совєтському Союзові статус „упривілейованої держави" в торговельних взаєминах, але цей закон не доручає, а тільки упсвноважує Президента в догідних обставинах застосовувати такий статус. Очевидно, що найширша наша акція листами, телеграмами та особистими зустрічами з членами Конґресу, головно зверненнями до самого Президента, якщо і не перерішуватиме його рішень, то щонайменше дасть йому причину до додаткової перевірки ситуації, заки він вирішуватиме поодинокі випадки.

Українці в Америці, як і інші етнічні групи, пов'язані своїм походженням із підсовєтськими країнами, мають багато всіляких причин і арґументів, щоб протиставитися будь-яким торговельним привілеям для Совєтського Союзу в теперішніх обставинах. Не тільки грубе порушування людських прав совєтським режимом, але й таке безпощадне ограблювання американських громадян, отже й Америки, накладанням совєтським урядом розбишацьких митних оплат за дарові пакунки рідним у Совєтському Союзі, відмова совєтського уряду приймати для совєтських громадян дарові пакунки відомої гуманітарної фірми „КАРЕ", щораз частіші крадежі висиланих за грубі доляри дарових американських пакунків совєтськими митниками чи доставцями і подібне, все це мусить припинитися і це припинення мусить стати одною з багатьох інших передумов американських торговельних привілеїв для совєтських спекулянтів.

Твердиня волі і народоправства

Як у моментах кризи проявляється сила характеру окремої людини, так само у часі кризи видно силу чи слабість державної системи. Ми були недавно — і все ще є — свідками великої кризи, що її переживала і ще переживає Америка, кризи, яка могла б заламати державу, коли б ця держава не була оперта на сильних конституційних основах і на вийнятковій дисципліні суспільства. 37-ий президент ЗСА Ричард Ніксон був першим в історії Америки президентом, який 8 серпня ц. р. зрезиґнував перед певністю „імпічменту", не докінчивши своєї каденції, дармащо у виборах 1972 року здобув „лявінну" перемогу. За його урядування зрезиґнував віцепрезидент Спіро Еґню. Проти їх обох, президента і віцепрезидента держави, велася палка й затяжна кампанія у пресі, радіо й телевізії за їхні помилки, які колідували з карним законом. Сьогодні настав такий стан, що вперше в історії цієї країни і президент Джералд Форд і віцепрезидент Нелсон Рокефеллер не були обрані вільними голосами виборців. В обох випадках Конґрес, хоч має велику більшість демократів, затвердив тих кандидатів, членів Республіканської партії.

Первісна Конституція Америки мала тільки 7 статтей. Їх доповнено спершу 10 „Додатками", які становлять американську „Хартію Прав", і в дальшому ході літ добавлено дальші „Додатки" до загального числа 26. Додаток ч. 25 „Нездатність Президента і наступництво" увійшов в життя щойно 10 лютого 1967 року і та нова стаття Конституції доказала свою правильність і доцільність у згаданих кризах на найвищих становищах ЗСА. Звичайно, американське громадянство було схвильоване скандалістикою „Вотерґейту" і ревеляціями про протизаконні діла багатьох високих державних достойників. До того політичного ферменту приєдналися економічні турботи: гостра інфляція, що виявлялася щораз вищим ростом цін, і в останньому часі — рецесією, яка виявляється щораз більшим безробіттям. А втім, не зважаючи на всі ті лиха — державний апарат діє гладко і безперебійно, у закордонній і внутрішній політиці існує тяглість, широкі верстви народу не відчувають тих всіх хвилювань і змін, життя пливе плавко, не було й нема ніяких познак будь-якої паніки і, навпаки, всі загально певні, що як у політиці, так і в економіці вдасться перебороти труднощі. Ця сила американської державної системи диктує всьому світові поважати ЗСА, як керівну країну вільного світу, як справді непорушну фортецю волі і народоправства.

І. К-ий

ПРАВОСЛАВНА УКРАЇНСЬКА СЕМІНАРІЯ

Півстоліття ліквідування Української Православної Церкви у СССР позначилось також фізичним знищенням єпископату, духовенства та десятків тисяч активних у церковному житті світських осіб, — між ними багатьох високо - освічених богословів. Знищено й сітку духовних шкіл: Духовну академію у Києві, епархіяльні духовні семінарії та духовні училища (підготовчий ступінь до семінарій).

Таким чином, перед Другою світовою війною, на Україні не залишилось ані однієї української парафії, ані одного українського єпископа, ані одного чинного священика, ані однієї духовної школи. Збережені, дуже нечисленні, парафії, були підпорядковані Російській православній церкві.

Поразки у світовій війні змусили совєтський уряд піти на незначні поступки Російській православній церкві та дати дозвіл на відкриття, — лише кількох на увесь СССР, — духовних шкіл. На Україні, біля Одеси, тепер існує лише одна-єдина зросійщена духовна семінарія. Семінарія ця має мало учнів, що з них деякі скеровані туди совєтською владою із спеціяльними завданнями. Як наслідок такої акції, без допливу священнослужителів, Церква на землях України засуджена, — навіть при глибокій релігійності населення, — на поступову ліквідацію.

У значно кращому становищі перебуває Українська Православна Церква у вільному світі. Одначе релігійні потреби її вірних обслуговує духовенство переважно старшого віку, — яке внаслідок подій останньої світової війни опинилось на чужині. Тривання Духовної Академії у Мюнхені було дуже коротке, а духовна школа при Колеґії Св. Андрія у Вінніпеґу надто віддалена і призначена насамперед для Церкви у Канаді. Це спричинює, що Українська Православна Церква, більше як інші Церкви на чужині, відчуває недостачу священнослужителів, особливо молодших віком.

Численна, віроісповідно католицька, еміграція із Західньої України опинилась у кращому положенні. Вона, маючи задовільне число духовенства, перебуває у одновірних країнах (Італія, Франція, частинно Америка, Німеччина) з давніми греко - католицькими парафіями, що допомогло їй створити українські духовні школи.

Неспроможна була вчинити цього малочисельна еміграція із східній земель України. І не тільки тому, що українське церковно - релігійне життя на тих землях було дощенту знищене, але й тому, що, ще з часів царської Росії, зорганізоване церковне життя за кордоном було охоплене парафіями Російської церкви.

Доклавши спочатку великих зусиль на зорганізування парафій, створення церковного Осередку та переборовши багато організаційних і матеріяльних перешкод, ця Українська Православна Церква запланувала заснувати власну духовну семінарію, щоноситиме назву Софії — Премудрости Божої.

Найдогіднішим виявилося, популярне в ЗСА, поєднання (афіліяція) цієї духовної школи з одним з кращих університетів. Найближчим до церковного Осередку виявився знаний Ратґерс університет, у місті Ню Бронсвік, а роля зв'язкового між УПЦерквою в ЗСА і університетом припала професорові цього університету, д-рові Іванові Фізерові. Його зусиллями представники Університету і Семінарії вияснили додатні сторони такого поєднання, яким університет поширює свою місію освітнього центру даної місцевости, а майбутня семінарія здобуває не тільки авторитетну підтримку великого науково - освітнього центру, але й користатиме з його загально-освітніх курсів.

Організаційна комісія Семінарії, що її очолює Єпископ Константин, вже опрацювала плян навчання, — на курсах богословських у Семінарії і загальних в Університеті. Ця Комісія, що діє з ініціятиви і під протекторатом Митрополита Мстислава, складається однаково з духовних і світських осіб, також з молодих, обізнаних з академічним життям. Комісія прямує до того, щоб нова українська школа не опинилась осторонь нормального життя американського студентства і громадянства, щоб вихованці школи не перебували у „гетто", а діяли на користь своєї Церкви, як активні громадяни великої країни, у якій поселилися їхні батьки.

Студенти Семінарії будуть одночасно студентами Ратґерс університету, де зможуть отримати наукові ступені бакалявра (бечелора), маґістра та доктора. Передбачено, що університетські студії не будуть леребтяжувати студента, який велику частину свого часу буде присвячувати вивченню богословських предметів у Семінарії. Богослужбову практику відбуватимуть студенти у каплиці Семінарії та у Храмі - Пам'ятнику церковного Осередку. Особливу увагу покладено також на виклад української мови. історії Церкви й інші українознавчі предмети.

Рівнобіжність навчання в двох поєднаних школах вимагатиме довшого часу і тому програма Семінарії передбачена на п'ять шкільних років. Зате закінчення Семінарії дасть її студентам одночасно два титули: лі-

(Закінчення на стор. 4-ій)

П. Феденко

ДУМКИ НА НОВИЙ 1975 РІК

(2)

Цікаво пригадати, що російського імперіялізму не схвалювали теж і визначні представники російської інтеліґенції.

Александер Герцен (1812-1870), російський еміґрант, писав: „Що ж то за потвора, звана Росією, котрій треба стільки жертв і котра дає своїм дітям тільки смутний вибір — загинути морально в середовищі, ворожому всьому людству, або вмерти на світанку свого життя? Ця пучина без дна, де потопають найліпші пливаки, де пропадають найбільші зусилля, найбільші таланти, найбільші здібності раніше, ніж чогонебудь досягнути". Герцен кликав своїх земляків визнати незалежність Польщі й України.

Історик Василій Ключевський (1841-1911) не був захоплений російською імперією, що простяглася від Балтійського моря до Тихого океану, бо ця імперія була збудована на злиднях мас: „Держава набухала (бубнявіла), а народ убожів" (Государство пухло, а народ нищал), — це слова Ключевського.

Історик Георгій Федотов (1884-1953) писав, що імперіялізм не дає російському народові завести у себе вільний демократичний лад, бо не може держава створити на одній своїй половині вільний устрій, коли друга половина житиме в режимі неволі. Сучасники — Андрей Сахаров і Александер Солженіцин пишуть, що імперіялізм має згубний вплив на політичне життя російського народу.

Хотілось би, щоб ці слова не були „голосами гукаючих у пустині". Бо для росіян є дилема: імперія без свободи, або ж свобода без імперії. Тільки диктатура може вдержати в послусі таку масу людей.

II. Емпіре-вампіре

„Імперія - вампір", — це був клич пропаґанди ірляндців, коли вони вели боротьбу за відокремлення свого краю від Британської імперії. Хто бував у Римі, той міг бачити там сліди колишнього панування римлян над іншими народами: руїни форуму та імператорських палат, розкішні колони на славу перемог над „варварами" (наприклад, — колюмна імператора Трояна).

Не тільки багатства матеріяльні забирали переможці із завойованих країн та твори мистецтва — дорогі статуї й картини малярів: „Вічний город" Урбс етерна), ставили собі на службу також культурні сили поневолених народів. Від II віку перед християнською ерою в столицю Римської імперії приходять по волі, чи як невільники, освічені люди з Греції та з геленізованих країн Азії й Африки: учителі, лікарі, філософи, природознавці, письменники, музики, співці, театральні артисти і т. д. Великий римський оратор Ціцерон (106-43) мусів пояснюти своїм землякам вагу культурної творчости, він оборонив у суді поета грецької національности на ім'я Архія.

Хоч римляни не мали великої пошани до незаможних греків, що приносили вищу культуру в Рим (згорда називали їх „ґраекулі" — „гречуки"), але від цих освічених людей багато навчилися. Деякі сини невільників, взятих у війнах у Рим, стали пізніше римськими громадянами і збагатили римську літературу. Найславніший між ними був Горацій Флакк (Гораціюс Флаккус), що жив від 65 до 8 року до нашої ери.

Подібне „висмоктування мозків" знаходимо і в історії пізніших імперій. Турецька імперія мала оригінальну систему для зміцнення своєї адміністрації: турки брали в неволю хлопців із підлеглих народів і виховували їх в Царгороді як „янішарі" (нове військо). Із них виходили потім міністри і генерали Турецької імперії.

В нашій історії велику шкоду учинив перехід українських освічених людей в чужий табір: в XVI-XVII віках до поляків, пізніше в табір московський. І досі серце болить, читаючи славний „Оренос альбо плач" ученого богослова і філософа Мелетія Смотрицького (1572-1630). В своєму творі автор назвав велике число українських аристократичних родин, що покинули свою національність і стали поляками. Від себе згадаємо, що нащадок основника Січі Запорізької князя Дмитра Вишневецького, Михайло Вишневецький був вибраний на королівський трон Польщі 1669 року.

Те, що сталося з нашими культурними силами після катастрофи під Полтавою 1709 року, загально відоме. Цар Петро І і його наступники експортували з України освічених людей, щоб европеїзувати Московщину. Архиєпископові Стефанові Яворському (родом зі Львова) цар Петро І дав титул „містоблюстителя патріяршого престолу", бо цар вирішив скасувати патріярхат у Москві; ректора Київської Академії Теофана Прокоповича Петро І викликав у Росію 1715 р. і він написав конституцію Російської імперії, що дала теоретичне виправдання для абсолютної монархії. У „Святіший Правительствующий Синод" (міністерство для керування церковними справами) царський уряд набирав єпископів - українців і давав їм усякі вигоди. За це ієрархи українського роду платили безумовноюльояльністю самодержавним царям.

У нас і досі поширений погляд про примусове помосковлення українського шкільництва в XVIII віці. Фактично українські ієрархи не шанували рідної мови, називали її „площадною" і, відірвавшись від „панської" польської мови, почали переймати мову російську.

Київський митрополит Самуїл Миславський (1783-1796) особливо старався. В. Аскоченський в книзі „Кіев с древнѣйшим его училищем — Академіею, ч. II, ст. 242, Київ, 1856 р. — пише:

„Першим ділом Самуїла було заведення навчання чисто русского язика. Для того він, приписом 13 лютого 1784 р. звелів Академії призначити в число викладачів студента богословія Димитрія Сіґіревича, народженого в Московській губернії. Коштом Академії послано трьох найліпших студентів в московський університет з кріпким наказом, щоб вони якнайкраще старались навчитися великоросійської говірки і вимови".

Отже не можна нарікати тільки на „вороженьків" за помосковлення шкіл в Україні. Діяли у нас й „хатні вороги", що бували деколи не ліпші за ворога захожого. А вже коли шлях „в різницю москалеві" показали преосвященні й високопреосвященні ієрархи, то не здивуймося, що „чисто русского язика" і московської говірки й вимови почали вчитися й інші люди із шляхти й духовенства, а ім'я їм — леґіон. Вони занедбали українську мову й культуру і, ще до указів Валуєва 1863 р. та царя Александра II 1876, щиро працювали для освіти „старшого брата" та діяли в російській адміністрації як „вірні слуги царів — „божих помазанників".

Письменники українського роду — Богданович, Гнідич, Наріжний, Гоголь, Достоєвський, Чехов, Короленко і багато інших збагатили російську літературу. Міністри в російському уряді — Безбородьки, Кочубеї, Трощинські, генерали й адмірали українського роду в царському війську, — всі вони були підпорою „отечества чужого".

Цю службу чужому перейняли від зросійщеної аристократії також противники царського режиму, діячі революційного руху з українського роду. Вони діяли в партії „Народная Воля", що вбила царя Александра II 1881 р.; помосковлені українці грали велику ролю в партіях російських соціял - революціонерів і соціял - демократів.

В російській імперії, відновленій під диктатурою комуністів, українці теж виконали незавидну ролю — ковалів кайданів для свого народу: Володимир Затонський, Порайко, Петровський, Чубар та інші помагали будувати Російську комуністичну імперію, яка й їх задавила.

З НАШИХ БУДНІВ

Наші на Божому Суді

Прошуміли з буйними вітрами такі колись голосні й пристрасні серед екзильного народу календарні міжусобиці, і війна за новий чи старий календар належить тепер до таких самих анахронізмів, як колись, мабуть, належатимуть теперішні контроверсії на тему концертів Белли Руденко. Та хоч ці календарні спори вже минулися, то не зовсім ще забулися, і час-від-часу оживають серед земляків любезних, на щастя, вже не проявляючись, як колись бувало, у формах драматичних, радше прибираючи гумористичні...

Так, минулого року, автор цих рядків був запрошений в характері гостя на парафіяльний обід, в якому брали участь ново-і-старокалендарники, хоч ці останні переважали, поскільки були господарями „галі" і завідували таким важливим стратегічним пунктом, як буфет. Вже не пригадую документно, коли розгорілася суперечка, знаю лише, що започатковує її один, піднесений на дусі в буфеті, новокалендарник.

— Чому ми, українці, завжди мусимо бути „пізніми Іванами?" — поставив формальне питання вищезгаданий земляк. — Навіть в такому важливому, для всіх християн, моменті, як Народження Ісуса Христа! Приходить на світ Син Божий, Спаситель всього міра, жде у вбогій стаєнці нашого привіту, а ви, старовіри, приходите до Нього з поклоном аж через 13 днів після Різдва! Чи вам не сором?!

— У Святому Писанні сказано, що останні будуть першими, а перші — останніми! — підняв угору палець один з парафіяльних „тростів".— На Божому Суді ця проблема вияснится дефінітивно, хто є в Бога перший, а хто останній.

— Власне, на Божому Суді ви, старовіри, будете тяжко програні! — загомоніли новокалендарники. — Бо ми станемо першими в чергу до Божого Правосуддя, за новим календарем, і першими попадемо в рай. А коли ви притьопаєте, через два тижні безмала, для вас залишиться вільне місце тільки на дні аду. — Люциперу на пораду!

— Буде якраз навпаки! — бо коли ви станете першими на Страшний Суд, то черти так понапихають вами пекельні камери, що не буде куди голочки встромити, і ми, цілком заслужено, попадемо колективно до раю!

Диспут розгорявся та прибирав „на моці" і хто знає — коли і чим закінчився б, якби не притомний, як завжди у таких випадках, диригент церковного хору: він моргнув на своїх співаків, а ці вдарили на чотири голоси „Ой, видить Бог, видить Творець"! До них прилучилася потужним хором ціла заля, цим разом уже без календарних розходжень, — слава Богу!

Ікер

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 І 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОҐАВНУЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

Микола Галів

ДРУГА КНИЖКА „АРХІПЕЛАҐ ҐУЛаг"

6

Ось друга вдала втеча. На жаль, людська пам'ять не зберегла для історії імени геройського втікача. Він походив з Одеси. По фаху інженер-механік, а у війську був сотником. Війну закінчив у Австрії і служив в окупаційних військах у Відні. В 1948 році на підставі доносу був заарештований. Засуджений по 58-ій статті на двадцять п'ять років заслання на Сибір. Коли він сидів, у нього було постійне бажання втекти і жити у Відні. Це, радше, скидалося на мрію.

При поваленні лісу він заховався під віттям зрубаних дерев. З собою мав кусок хліба і взяв сокиру. Це був літній час. Він йшов цілий місяць і нікого не зустрічав. Ловив рибу і їв її сирою. Збирав ягоди, кедрові горіхи і гриби. Півмертвий, добився до сибірської маґістралі і твердо заснув у стіжку сіна. Його збудили людські голоси. Він не міг ні втікати, ні боротися. І сказав: „Що ж, беріть, видавайте, я втікач". Це був залізничник (обходчик) з дружиною. Вони йому сказали, що вони також люди. „Тільки сиди і не показуйся". Вони пішли, а втікач їм не повірив і сховався в лісі, звідки бачив, що де робиться. Проте, обходчик приніс одяг і їжу. Втікач вночі вскакував у товарний потяг, а вранці віскакував і ховався в лісі. Так десятки разів ризикував зламати собі руку, ногу, чи розбити голову, вискакуючи з поїзду.

Раз він змінив свою рутину і перед Уралом на плятформі заснув. Його збудили ударом ноги і вимагали документів. — „Зараз"! — Піднісся й ударом збив сторожа, а сам скочив у протилежну сторону і попав у голову другого вартового, якого повалив з ніг та втік під сусідні поїзди. Свердловськ вирішив обійти стороною.

По дорозі пограбував торговельну палатку, надів на себе три „костюми" і набрав їжі. На одному із двірців продав одне убрання і купив залізничний квиток Черябинськ-Орськ — Середня Азія. Він знав куди їде — Відень, але треба було „порости в пір'я", щоб його не шукали. Якийсь туркменець взяв його без документів до колгоспу. Його золоті руки все оправдали. Він направляв всі машини. Через кілька місяців йому заплатили, і він поїхав до Красноводська. Коли в поїзді перевіряли документи, він заховався — відкрив двері і повис з-зовні поїзда на кльозетовому вікні так, що його не було видно. Щасливо переїхав Каспій і сів на поїзд Баку — Шепетівка, а звідтіля подався в Карпати.

Горами й лісами йшов обережно. Був дуже втомлений і в моменті, коли мав переходити границю, його зупинили. Він не був спроможний ні втікати, ні боротися тільки крикнув: — „Беріть, кати! Беріть, ваша сила!" — „Хто такий?" — „Втікач! Із Табору! Беріть!" — Пограничники поводись якось інакше, — зав'язали йому очі і привели у землянку. Все розпитали. Тут виявилось: свої! бандерівці!

Бандерівці перевели його через кордон, і він знову опинився у Відні, але вже в американському секторі. Не шукав праці по фаху, а просто працював для американців, де довелося.

Після деякого часу в нього розвелося трохи грошей, і забажалось допомогти родині в Одесі. Для цього треба було доляри виміняти на карбованці. Якийсь жид — комерсант запропонував йому виміняти доляри у своєму помешкані, але для цього треба було йти на совєтську зону. Він пішов і там був арештований. Засуджений на розстріл, сидячи в камері берлінської тюрми, все це розказав одному старшині інженеру Акіну.

Акін побув у німецькому полоні, вмирав у Бухенвальді, визволений американцями і вивезений у совєтську зону Німеччини, переводив демонтування фабрик і втік. Під Мюнхеном будував електростанцію і звідти був викрадений совєтською розвідкою. (Осліпили ліхтарями і впхали до автомобіля). — Це все для того, щоби вислухати одеського механіка і зберегти це для нас. Також були групові втечі, але про них буде в наступній книжці.

Солженіцин неодноразово доводить безліччю фактів те, що кримінально-злочинні елементи соціяльно близькі большевицькій владі. Це явище помічається з самої гори до низу. Зокрема яскраво це помітно по тюрмах і таборах заслань. Автор цій проблемі присвячує окремий розділ, під назвою: „Соціяльно-близькі". Солженіцин дає інше окреслення кримінальних злочинців, злодіїв, грабіжників, чи як він їх називає в книжці „блатних" ніж як вони представлені в літературі. Їх колись оспівано, як благородних розбійників. Вірили, що в них чутливе серце. Вони, мовляв, гра- [illegible]буют багатих і діляться з бідними.

Так майже вся світова література оспівала „блатних". На жаль, ті що їх оспівали не переживали спільно з ними „щасливого" життя. Автор підкреслює, що ніде так широко, дружньо й послідовно не оспівали „блатних", як у совєтській літературі. Для цього були зроблені високі теоретичні обоснування. Культ „блатних" показався зарізливим в епоху, коли література висихала без позитивного героя. Навіть такий письменник, як Віктор Некрасов не знайшов для свого твору кращого зразка, як „блатного" старшину Чумака.

(Продовження буде)

В день 8-го грудня ц. р. блискавкою рознеслася сумна вістка про трагічну смерть

ЮНАКА

ЮРІЯ ШПИЛЬКИНА

який згинув в автомобільній катастрофі, як пасажир авта.

Покійний Юрій народився в Монтреалі 6-го квітня 1955 р. Від найменших років життя Юрій був втіхою цілої родини. Він своєю чемністю та привітливістю робив всіх своїми приятелями. Початкову школу та „Гай Скул" покійний Юрій покінчив, у Монтреалі, де також закінчив і „Рідну Школу". На початкуючих роках „Каледжу" відійшов від нас у Вічність. Одним з найбільших приємностей Юрка був спорт, особливо „бейс бол". Він був членом дружини „Експо" в Монтреалі.

Горем прибита Родина, батько Теодор, мама Іванна, брати Степан, Володимир та Михайло, дідо Василь та бабця Марія Козуляки, вуйки і тітки.

Численні Приятелі та Знайомі відпровадили Юрія на Вічний Спочинок. Похоронні обряди відправили о. декан Гаврилюк, о. Бриннівський та о. Гайманович.

Юрій був похований 11-го грудня 1974 р. на родинному цвинтарі в м. Мансонвіл, Квебек, недалеко української оселі „Ворохта", там де від дитинства проводив найкращі „юні" дні.

●

Цією дорогою, Родичі Покійного Іванна і Теодор з синами, складають щиру подяку Всеч. Отцям за їх духові підкріплення, та відправлені Панахиди і похорон. Рівнож щиро дякуємо всім Краянам, Приятелям, Знайомим та всім Тим, що прибули на Панахиди і похорон, за вислови співчуття в нашому тяжкому горю, по втраті нашого Дорогого Сина Юрія. Між іншим, щира подяка Всім, що прислали квіти і пожертви на Богослуження.

Ще раз висловлюю цілою Родиною щире „Українське Спасибі".

А Дорогий наш Рідний Син Юрій хай спочиває там, де всі праведні спочивають.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

А Його рідна канадська земля хай буде пером - легкою.

Залишені в глибокому смутку:

МАМА, ТАТО, БРАТИ, БАБУСЯ, ДІДУСЬ та дальша РОДИНА

Замість квітів на свіжу могилу Незабутньої нашої Приятельки і Подруги

Надії з Недільських Слободян

складаємо пожертви на Школу Українознавства Товариства „РІДНА ШКОЛА" у Філядельфії, Па. в якій вчилися і вчаться діти Покійної:

Лукія і Теодозій ГРИЦІВ	$30.00
Леся і Лев СТАДНИЧЕНКО	30.00
Оксана і Альберт КІПА	20.00
Наталія й Іван ДАНИЛЕНКО	20.00
Роксоляна і Юрій ГЛІЩИНСЬКИЙ	20.00
Настуня і Михайло ПРОЦЮК	20.00
Ганя і Юрій МАРУЩАК	20.00
Гелена СЛОБОДЯН-СЕФРОВІЧ	10.00
Теодозія і Володимир ГАРАСЕВИЧ	10.00
Оксана ВОЛЧУК	10.00
Ірина й Олександер МИХАЛЮК	10.00
Марія і Мирослав ЛАБУНЬКА	10.00
Леся і Юрій МАЦЬКІВ	10.00
Галя КЛИМ	10.00
Тося МЕЛЬНИЧУК	10.00
Дарія і Ігор ШУСТ	10.00
Ірина й Ярослав МАДАЙ	10.00
Христя і Богдан СЕНИК	15.00
Віра й Евген ЛАЦИК	15.00
Люба і Роман МЕЛЬНИК	15.00
А. і В. ЖИЛАВИЙ	5.00
М. РОМАХ	5.00
М. ЧЕТИРКА	5.00
Христина ЧОРПІТА	5.00
Олена МАЛАНЧУК	5.00
Разом	$330.00

Управа Товариства „Рідна Школа" у Філядельфії щиро дякує всім Жертводавцям за пожертви для вшанування пам'яті Матері, яка всю увагу і серце присвячувала тому, щоби її діти покінчили Школу Українознавства, та й висловлює сердечні співчуття Опечаленим Чоловікові, Дітям і Матері Покійної.

РІЗДВЯНА РАДІОПЕРЕДАЧА В КОННЕКТИКАТ

З Ветерсфільду в Коннектикат інформують, що в Навечер'я Різдва Христового, 6-го січня 1975 р. з радіостанції WRYM-840 з Нюїнгтону, Конн. (польська радіостанція п. Е. Лішки), заходами Петра А. Луцика буде передаватися українська різдвяна програма. Початок програми 4:45 по полудні. Колядки, які будуть передаватися, наспівала молодь СУМ з Канади та Гартфордський хор під диригентурою Стефана Саворського.

ОРИГІНАЛЬНИЙ ПРОТЕСТ

Кенбера, Австралія. — Українець Олег Кавуненко повідомив листовно австралійську пресу, що в часі Різдва Христового він проведе голодівку біля совєтського посольства в Кенбері. Оригінальність заповідженої голодівки в тому, що Кавуненко вирішив замкнути себе в невеликій залізній клітці, прив'язаній до огорожі посольства, і голодувати на протязі кількох днів, щоб так запротестувати проти переслідувань культурних діячів в Україні і потоптання людських прав в СССР.

Ділимося сумною вісткою з нашими Приятелями і Знайомими, що дня 17 грудня 1974 року, в ранніх годинах, в своєму домі в місті Данкірк, Н. Й., помер наш Дорогий

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ШВАГЕР і ДІДУНЬО

бл. п.

ІВАН КОРИТКО

Покійний народився 18-го травня 1903 року в с. Богатківці, Зах. Україна, як син св. п. о. дек. Мирона і Марії з Копертинських Коритко. Вже 16 літнім юнаком продістається до УГА, де дослужився степеня підстаршини. Обдарований мистецькими здібностями, посвячувався різьбарству і малярству і залишив по собі в тій ділянці багатий дорібок.

ПАНАХИДИ відправлено 18-го і 19-го ц. м., а ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 20-го грудня 1974 р.

Тіло Покійного спочило на місцевому цвинтарі, де похоронені Тлінні Останки Його Покійної Мами Марії і Брата Юрія.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечалені горем:

дружина — МАРІЯ

сини — МИРОН з дружиною ГАЛЕЮ і дітьми, ЛЮБОМИР з дружиною ЛЮДМИЛОЮ і дітьми, ЗЕНОВІЙ з дружиною МАРІЄЮ і дітьми

донька — НЕОНІЛЯ СВІТАЙЛО з мужем БОГДАНОМ і дітьми

сестри — СТЕПАНІЯ ЛЕВЧЕНКО з мужем КИРИЛОМ, НАТАЛІЯ ПАВЛИШИН, ДАРІЯ ЛОМИШ з мужем ЛЕВОМ, АНІЗІЯ КОПИСТЯНСЬКА з мужем ВОЛОДИМИРОМ

шваґрова — ЗІНАЇДА КОРИТКО (вдова по бл. п. ЮРІЄВІ) з дітьми

шваґер — ВАСИЛЬ ШВЕД в Україні

Дальша Родина в ЗСА, Канаді і в Україні

●

Замість квітів на могилу, проситься складати пожертви на НТШ в Сарселі або „Церква в Потребі".

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. МАРІЇ з БОЖЕМСЬКИХ РУЩИЦЬКОЇ

складаємо 100.00 долярів на Катедру Українських Студій при Гарвардському Університеті.

E. Hanover, N.J. Василь, Наталія ЄРЕГИ

В ШОСТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Любого і Найдорожчого МУЖА і ТАТА СЛ. П. НЕЗАБУТНЬОГО

Проф. Д-ра МИКОЛИ ПОЛЕВСЬКОГО

видатного піяніста і педагога, професора Харківської, Віденської Римської Консерваторій й Українського Музичного Інституту в Ню Йорку і Філядельфії

буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 5-го січня 1975 р.

о год. 12-ій дня

в КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА

160 Вест 82-га вул. в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

ЛЮДМИЛА — дружина

ЗОЯ — донька з чоловіком АНАТОЛЕМ ДАРОВИМ

В БОЛЮЧИЙ СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ

бл. п.

Інж. МИКОЛИ ЮЗЕФОВИЧА

буде відправлена

ПАНАХИДА

дня 8 січня 1975 р. о годині 6-ій веч.

в Українському Православному Катедральному Соборі Св. Рівноапостольного Князя ВОЛОДИМИРА в ЧИКАҐО, Ілл, на яку запрошуємо Рідних і Приятелів.

●

В цей же день будуть відправлені

ПАНАХИДИ

в ЦЕРКВІ-ПАМ'ЯТНИКУ у БАВНД БРУКУ і в Церкві СВ. ПОКРОВИ в БУЕНОС АЙРЕС, Арґентина.

Горем прибита —

дружина МАРІЯ з РОДИНОЮ

В пам'ять нашої Улюбленої Баби

бл. п. ЛЮДМИЛИ ГРИЦАК

складають:

на НТШ — 25.00 дол, на УВАН — 25.00 дол.

Ока є Євген ГРИЦАКИ

Дарія, Теодосій і Марта САМОТУЛКИ

В глибокому смутку ділимося болючою вісткою з Рідними, Друзями, Земляками і Знайомими, що 28-го листопада 1974 року в Синевідську Вижньому, Західня Україна, упокоївся в Бозі, проживши 84 роки наш Незабутній

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, БРАТ, ДІДО і ДЯДЬКО

св. п. Проф.

МИХАЙЛО ВИННИК

б. довголітній педагог, директор та інспектор середніх шкіл на Рідних Землях.

ПОХОРОН відбувся 30-го листопада 1974 р. на цвинтарі „Золота Гора" в Синевідську Вижньому в рідних Карпатах.

Нехай Рідна Земля Українська буде Йому легкою!

Прохаємо про молитви за Спокій Душі Покійного.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Безмірним горем прибиті:

дружина — ТЕОФІЛЯ

сини: інж. РОМАН з Родиною в ЗСА
д-р ОЛЕГ з Родиною в Дрогобичі
д-р ЮРІЙ з Родиною в Синевідську Вижньому

брат — ІВАН з Родиною в ЗСА

внуки: РЕНАТА, БОГДАН, ІГОР, РОМАН, РОСТИК і ТАРАС

та ближча і дальша Родина

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в середу, 27-го листопада 1974 року, в Брукліні, Н. Й. упокоївся в Бозі на 79-му році життя наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

бл. п.

ВАСИЛЬ НИСКОКЛОН

нар. 23 квітня 1895 р. в с. Голгочі, Галичина, Україна.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА була відправлена в українській католицькій церкві св. Миколая та в католицькій церкві св. Агати.

ПОХОРОНЕНО на цвинтарі св. Карла.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ

доньки — ІРЕНА і ВІРА

Три (3) Внуки

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

З глибоким смутком повідомляємо про упокоєння 6-го грудня 1974 року

св. п.

ЛЮДМИЛИ ГРИЦАК

довголітнього члена Фундації, постійного учасника наукових засідань та конференцій, щирого друга Академії.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

●

Синові Покійної д-рові П. Грицак, чл. кор. Академії з Родиною висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УВАН у США

В СКОРБОТНУ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Коханого ЧОЛОВІКА, ТАТА і ДІДУНЯ

бл. п.

Д-ра ІЛЛІ ВИТАНОВИЧА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в СОБОРІ СВВ. ВОЛОДИМИРА й ОЛЬГИ в ЧИКАҐО, Ілл., 28-го ГРУДНЯ 1974 р., о год. 8-ій рано;

в КАПЛИЦІ ЦЕРКВИ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й., в НЕДІЛЮ, 29-го ГРУДНЯ 1974 року, о год. 11-ій рано.

ДРУЖИНА, ДІТИ і ВНУКИ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

з глибоким смутком повідомляємо про упокоєння 10-го грудня 1974 року

св. п.

Д-ра ПЕТРА КУЛИНЯКА

щедрого жертводавця на видання праць Академії.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

●

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УВАН у США

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

З глибоким смутком повідомляємо про упокоєння 16-го грудня 1974 року

св. п.

МИКОЛИ ЛЕВАНІСОВА

довголітнього члена Фундації Академії та учасника наукових засідань УВАН у США.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

●

Дружині Покійного п. Марії та всій Родині висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УВАН у США

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ ВТРАТИ мого Найдорожчого МУЖА й БАТЬКА

бл. п.

Інж. РОМАНА ГОЙДИША

будуть відправлені:

27-го грудня 1974 р., в церкві СВ. СОФІЇ в РИМІ —

СЛУЖБА БОЖА

27-го ГРУДНЯ 1974 р., в Монастирі СВ. ЙОСАФАТА в ГЛЕН КОВІ, Н. Й.;

СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

28-го ГРУДНЯ (субота) 1974 р., о год. 8:30 рано, в церкві СВ. ЮРІЯ в НЮ ЙОРКУ, Н.Й.

СПІВАНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

Приятелів і Знайомих про молитви за Його Душу просить —

дружина СТАХА і ДІТИ

„Соловейки" та Ікер у Бруклині

День 8-го грудня 1974 р. Три дівочі постаті на скромній сцені Бруклинського Народного Дому, зодягнені в стилізовані, елеґантні українські суконки.

Це — форма ,а зміст це — спів. Чистий акорд з 3-ох свіжих молодих голосів. Українська народна пісня в мистецькій обробці проф .Зої Маркович ллється широко і повнозвучно.

Тріо „Соловейки" належать до Філядельфійського Осередку СУМА імени УПА і не даремно його вважають гордістю Осередку. Усі три голоси: Мар'яна Мечник (меццо-сопрано), Мирося Новаківська (2-ге сопрано) і Тамара Петришина (1-ше сопрано), вишколені оперовою співачкою і педагогом Оленою Шишацькою, звучать сочисто і впевнено.

Десять років існує це тріо, і за цей час воно визбулось найменшого сліду аматорщини. Це вже фахова мистецька одиниця під умілим керівництвом проф. Зої Маркович, яка на форепіяні акомпаньює своїм співачкам. Два зошити народних українських пісень, зібраних і аранжованих з любов'ю і мисецьким смаком говорять про високу музичну культуру їхньої авторки, проф. Маркович.

Вечір, збагачений участю відомого гумориста Івана Керницького - Ікера, пройшов жваво і невимушено. І якщо пісня викликала часом у слухачів зворушення і навіть сльози, дотепні гуморески Ікера сушили їх щирим і здоровим сміхом.

А. Д.

Пам'яті сл. п. Степана Паладійчука

І знову, невмолима смерть вирвала з-поміж нас, визначного громадянина, педагога, учителя, виховника, культурно-освітнього і суспільно-громадського та політичного діяча — сл. п. Степана Паладійчука. Вона ненадійною була, бо хоча вже й поважний вік 86 літ трудолюбивого життя, переплітаний багатьма життьовими труднощами, ніяк не зраджували цього, що заледве за кілька днів не стане його між нами. Ще тому тиждень часу, здавалось повний верхи і енергії, був на дискусійному панелі; все його цікавило. Ніхто тоді й не думав, що люблений у своїй великій родині „дедьо", та популярний в громаді Покійний за кілька днів залишить туземне життя і відійде у вічність, внаслідок нещасливого випадку, 2-го грудня ц. р.

Панахиди в похоронному заведенні, а опісля похоронні відправи в церкві св. Покрови збирали велику українську громаду, яка приходила, щоб востаннє попращатись і віддати пошану, відпроваджуючи тлінні останки Покійного.

Прийшла його велика родина, його учні, побратими по зброї, члени організацій, педагоги, приятелі й знайомі. Отці: Степанів, Жолкевич, Шараневич, Денущук, Боднар — брали участь у похоронних відправах у церкві, а опісля на цвинтарі „Проспект". Нацвинтарі і тризні. Покійного прощали: Б. Зорич, проф. І. Бойчук, мґр Є. Мастикаш, д-р С. Росоха, І. Курман, М. Кемпе, п-і Максимів і від родини за все дякував п. Кривенюк. Ідучи за послідовним життьовим шляхом Покійного замість квітів на моґилу, приявні складали пожертви на Фонд Оборони Мороза. Тризною проводив мґр В. Верига.

Сл. п. С. Паладійчука я знав вже близько сорок років, це від тоді коли він приїжджав на вакації до своїх приятелів у Паушувці з польської Ченстохови, куди післала його окупаційна польська влада учителювати. Таким, як сл. п. С. Паладійчук місця на рідній землі і виховання українських дітей не було. Моцарствова Польща боялась його „гайдамацтва". Як нині — бачу високу струнку постать з буйним чорним волосям, пронизливим зором гарних очей і розумним широким чолом. Часто під час проходів, чи відпочинку біля старої плебанії, говорили ми на різні теми, а вірніше на різні теми — говорив він. Як вже досвідчений педагог, ветеран визвольних змагань, із щирою українською душею патріот, засланець в Польщу, був для нас тоді молодих, зокрема у часи тридцятих років націоналістичного підйому, — чимсь надзвичайним.

Ще й сьогодні пригадуться: „Пане — товаришу, перед нами великі завдання, ми мусимо боротись і побороти! Україна мусить бути і жити, та бути від Сяну до Дону. Бути з'єднаною і сильною. Не думайте, що хоча ми в далекій Польщі не цікавимося, що тут діється? Не думайте, що ми сидимо, чекаємо і нічого не робимо? Робимо, що можемо".

Приємними були щорічні вакації у товаристві сл. п. Покійного. Але, як і все згадував він — „прийдуть ще тяжкі часи, ми ще не вповні готові..." і вони прийшли. Доля звела нас на короткий час на Лемківщині, опісля на скитальщині і нарешті ми знову через брата Покійного Василя, який був тоді в Лашінах коло Монтреалю, зустрілись в Канаді. Тут зустрічались вже частіше. Згадували минуле: Проте, ні час - ні роки не змінили його вдачі, настанови, характеру і відданої праці для української спільноти. Виховання молодого покоління в канадських обставинах — було однією із найперших його девіз. Як великий патріот і наскрізь соборника, говорив: „Наших дітей — впершу чергу мусимо виховати на добрих українців, без огляду при якій церкві, чи організації, це робимо".

Сум, жаль і біль нас огортають, але заледве чи плач був би доброю згадкою про Покійного, який все твердив: „Не плачмо, а борімось" Одно залишається, це щира молитва, та найкраща згадка, про працю, прикмети і заслуги Покійного, що також належно можна буде зробити тільки з преспективи часу. Колись, дбайливий хронікар буде збирати матеріяли про життя-буття української спільноти, напевно знайде його дуже багато, належно висвітливши многогранну і велику працю сл. п. С. Паладійчука для українського народу.

В. Дідюк

ПРАВОСЛАВНА УКРАЇНСЬКА СЕМІНАРІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ценціята богослов'я та бакалявра або маґістра вибраної в університеті ділянки. Студенти, що вже мають диплом вищих шкіл, не потребуватимуть бути студентами Університету і м а т имуть змогу цілком присвятитися вивчанню богословських дисциплін.

Передбачається також можливість навчання і для тих, старших віком, осіб, які не мають відповідного диплому, одначе мають досвід і відчувають покликання служіння Церкві. Як вільні слухачі, вони зможуть прослухати богословські предмети, хоч і не зможуть отримати диплом ліценціята.

На викладачів Семінарії намічено 14 осіб, що мають необхідну педагогічну практику та науковий стаж богословів Східньої Православної Церкви.

Для Семінарії призначено окремий будинок в церковнім Осередку, у Бавнд Бруку, Ню Джерзі. Цей триповерховий будинок задовільно поємний і у ньому, окрім каплиці, авдиторій, бібліотеки, канцелярії, є кілька кімнат для самітніх студентів; для одружених підшукуються мешкання недалеко Семінарії.

Провід Семінарії найбільше турбується роздобуттям стипендій для майбутніх незаможних студентів і його звернення вже мають прихильний відгук деяких парафій. Напливають також зголошення окремих жертводавців - фундаторів, що їхніми дарами, як також допомогою Митрополії, передбачається зміцнити бюджет Семінарії.

Положення у центрі оселення української іміґрації, між Ню Йорком і Філядельфією, близькі автові маґістралі і залізнична лінія, відсутність галасу і занечищеного повітря великих міст створюють особливо догідні умовини розвитку нової школи. Перебування ж у церковному Осередку, у якому пишається Церква-Пам'ятник, де існує музей і де відбуваються релігійні урочистості, — усе це сприятиме духовому зростанню вихованців Семінарії.

Навчання у Семінарії починається з початком 1975/76 академічного року.

Українська меншина в Румунії активізується

Дидактичне та педагогічне видавництво в Будапешті, як інформує український тижневик у Варшаві „Українське Слово", випускає підручники для навчання української мови. Досі були надруковані такі книжки: підручник практичного курсу української мови; підручник історичної граматики української мови; збірник текстів для курсу українського фолкльору; спецкурс української поетики і антологія української клясичної поезії й українського клясичного оповідання. Крім того вийшло досі кілька читанок для 5-12 кляс. В одній з них — для 6-ї кляси — автор її Магдалена Ласло-Куцюк умістила твори І Франка, Т. Шевченка, М. Рильського, О. Довженка, Л. Українки, Марка Вовчка, Хоткевича, Васильченка, Тесленка та ін.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го ГРУДНЯ 1974 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1974 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ВІВТОРОК, 31-го ГРУДНЯ 1974 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1974 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1974 р.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1974.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС